

ЯКІ КАТЕГОРІЇ УЧНІВ ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬСЯ БЕЗОПЛАТНИМ ГАРЯЧИМ ХАРЧУВАННЯМ?

Відповідно до частини третьої статті 56 Закону України «Про освіту» органи державної влади та органи місцевого самоврядування, у підпорядкуванні яких перебувають державні і комунальні заклади освіти, забезпечують безоплатним гарячим харчуванням:

- дітей-сиріт
- дітей, позбавлених батьківського піклування
- дітей з особливими освітніми потребами, які навчаються у спеціальних та інклюзивних класах (групах)
- дітей із сімей, які отримують допомогу відповідно до Закону України "Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям"
- дітей з числа осіб, визначених у статті 10 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту", які навчаються в закладах дошкільної, загальної середньої, професійної (професійно-технічної) чи фахової передвищої освіти
- осіб інших категорій, визначених законодавством та/або рішенням органу місцевого самоврядування
- Відповідно до статті 21 Закону України «Про освіту» встановлено безоплатне харчування дітей, які здобувають спеціалізовану освіту (мистецького, наукового, військового або спортивного профілю) у закладах спеціалізованої освіти одночасно з повною загальною середньою освітою

Згідно з Порядком організації харчування у закладах освіти та дитячих закладах оздоровлення та відпочинку (п.4 постанови Кабінету Міністрів України від 24.03.2021 №305): «засновник (засновники) закладів освіти забезпечують безоплатне гаряче харчування в державних і комунальних закладах освіти за рахунок коштів відповідних бюджетів відповідно до встановленого в закладі освіти режиму (кратності) харчування для:

- дітей-сиріт
- дітей, позбавлених батьківського піклування
- дітей з особливими освітніми потребами, які навчаються у спеціальних та інклюзивних класах (групах)
- дітей із сімей, які отримують допомогу відповідно до Закону України «Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям»
- учнів закладів освіти, розташованих на територіях радіоактивного забруднення, а також дітей, евакуйованих із зони відчуження, дітей, які є особами з інвалідністю внаслідок Чорнобильської катастрофи, і тих, що проживали у зоні безумовного (обов'язкового) відселення з моменту аварії до прийняття постанови про відселення, відповідно до Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи»
- дітей з числа внутрішньо переміщених осіб, дітей, які мають статус дитини, яка постраждала внаслідок військових дій і збройних конфліктів
- дітей з числа осіб, визначених у статті 10 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»
- осіб інших категорій, визначених законодавством та/або рішенням органу місцевого самоврядування»

ВСТАНОВЛЕНО ПІЛЬГОВІ УМОВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УЧНІВ ГАРЯЧИМ ХАРЧУВАННЯМ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ?

Пільгові категорії учнів, які обов'язково забезпечуються гарячим харчуванням в закладах освіти за рахунок бюджету засновника закладу, визначено частиною третьою статті 56 Закону України «Про освіту», статтею 21 Закону України «Про освіту», а також пунктом 4

Порядку організації харчування у закладах освіти та дитячих закладах оздоровлення та відпочинку, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24.03.2021 № 305

ЗА ЯКИМИ НОРМАМИ НЕОБХІДНО ОРГАНІЗУВАТИ ХАРЧУВАННЯ У ЗАКЛАДІ З ЦІЛОДОБОВИМ ПЕРЕБУВАННЯМ ДІТЕЙ?

З 1 вересня 2021 року засновники, керівники закладів освіти, а також суб'єкти господарської діяльності, що надають послуги з харчування закладам освіти мають дотримуватись Норм харчування, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 24 березня 2021 №305. Відтак закладам дошкільної освіти із семиденним перебуванням дітей з 1 вересня 2021 рік необхідно користуватися додатком 4 до норм, а закладам загальної середньої освіти, дитячим закладам оздоровлення та відпочинку - користуватись додатком 8.

Також треба керуватись Порядком організації харчування дітей у навчальних та оздоровчих закладах, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства освіти і науки України від 01 червня 2005 року № 242/329, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 15 червня 2005 року № 661/10941

ЯКІ ХАРЧОВІ ПРОДУКТИ Є ОБОВ'ЯЗКОВИМИ ДЛЯ ЩОДЕННОГО ВЖИВАННЯ?

Щоденне харчування повинно бути різноманітним і включати харчові продукти, які належать до різних груп. Харчування (сніданок, другий сніданок, обід, підвечірок, вечеря) вміщує в себе харчові продукти таких груп: зернові продукти та/або картопля, фруктів та/або овочів, молока та/або молочних продуктів, м'яса, риби, яєць, горіхів, бобових, насіння, а також жирів. Сніданок, обід, вечеря мають включати щонайменше одну порцію зернових продуктів та/або картоплі, молока або молочних продуктів, або молочної страви; не менше однієї порції овочів, фруктів.

ЧИ ЗАБОРОНЕНО ВИКОРИСТОВУВАТИ ЦУКОР, СІЛЬ ТА ЖИРИ ПІД ЧАС ПРИГОТУВАННЯ СТРАВ У ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ?

Вимога щодо повної заборони використання солі, цукру та жирів під час приготування страв та виробів в закладах освіти відсутня. Вимоги щодо кількості цукру, жирів та солі, а також обмеження та особливості їх використання під час приготування страв та виробів, регламентовані додатком 9 до Санітарного регламенту та Нормами харчування, що набувають чинності з 1 вересня 2021 року.

ЯКІ ЗАМІННИКИ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ ЩОДЕННОГО ВЖИВАННЯ ДОЗВОЛЕНІ ТА У ЯКІЙ КІЛЬКОСТІ, ЧИ ДОПУСКАЄТЬСЯ ЩОДЕННА ЗАМІНА МОЛОКА В РАЦІОНІ ЗГУЩЕНИМ МОЛОКОМ?

Наразі заміна продуктів допускається у випадку їх відсутності та регламентується додатком 8 до Норм харчування, затверджених постановою КМУ від 22.11.2004 №1591. Однак, вже з 1 вересня 2021 року набувають чинності нові Норми та Порядок організації харчування у закладах освіти та дитячих закладах оздоровлення та відпочинку, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 24.03.2021 №305, що вже не передбачають заміни продуктів заміниками. У разі, якщо така необхідність все ж виникла через відсутність того чи іншого продукту, пропонується замінити страву в меню відповідно до наявних продуктів. Щодо застосування згущеного молока варто звернути увагу на вимоги до молочних продуктів, що допускаються до використання у закладах загальної середньої освіти. Молоко, молочні продукти, а також страви з них повинні містити не більше 10 г цукрів на 100 г/мл готового продукту (додаток 9 до Санітарного регламенту).

ЧИ МОЖЛИВЕ ВИКОРИСТАННЯ У ШКІЛЬНОМУ МЕНЮ: СОСІСОК, КОВБАСИ ВИЩОГО ГАТУНКУ?

Використання у шкільному меню сосисок або ковбас, зокрема і вищого гатунку, категорично не допускається. Ці продукти є продуктами промислового виробництва, що заборонено реалізовувати у шкільних буфетах та у торгівельних апаратах, розміщених у закладах освіти. Під час організації шкільного харчування необхідно використовувати м'ясо (крім водоплавної птиці). Джерело: додатки 9 Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 № 2205.

ЧИ МОЖЛИВЕ ДОДАВАННЯ ЦУКРУ ДО ГАРЯЧИХ НАПОЇВ?

Чай, чай фруктовий, узвар, напої на основі обсмаженого зерна (ячмінь, жито) та цикорію, какао з молоком, какао з напоями на основі сої, рису, вівса, кукурудзи, гречки, горіхів або мигдалю у школах мають бути виготовлені без додавання цукрів та підсолоджувачів. До того ж, напої на основі сої, рису, вівса, кукурудзи, гречки, горіхів або мигдалю можуть містити не більше 10 г цукрів на 100 мл готового продукту, без додавання підсолоджувачів. Джерело: додаток 9 до Санітарного регламенту.

ЧИ ОБОВ'ЯЗКОВО ХЛІБ, ЯКИЙ НАДХОДИТЬ ДО ЗАКЛАДУ ОСВІТИ, ПОВИНЕН БУТИ В ЗАВОДСЬКІЙ УПАКОВЦІ?

Хліб, що постачається до закладу освіти, обов'язково має бути упакованим виробником, адже це захищає його від забруднення на всіх стадіях обігу. Джерело: ст.49 Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» ; п.7 розділу VI Гігієнічних вимог до виробництва та обігу харчових продуктів на потужностях, розташованих у закладах загальної середньої освіти, затверджених наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 03.12.2020 №2532.

ЯКИМ НОРМАТИВНИМ АКТОМ ВСТАНОВЛЕНО ПЕРЕЛІК ПРОДУКТІВ ЗАБОРОНЕНИХ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ У ШКІЛЬНИХ БУФЕТАХ?

Перелік харчових продуктів, які заборонено реалізовувати у шкільних буфетах та у торгівельних апаратах, розміщених у закладах освіти наведено у додатку 10 Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти», який затверджений наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 №2205. До переліку таких продуктів входять:

1. Кондитерські вироби, солодкі зернові продукти із вмістом цукрів понад 10 г на 100 г готового продукту;
2. Вироби з кремом, морозиво, харчові концентрати;
3. М'ясні продукти промислового та кулінарного виробництва;
4. Рибні продукти промислового та кулінарного виробництва;
5. Продукти (в т. ч. снеки) із вмістом натрію понад 0,12 г або еквівалентної кількості солі на 100 г готового продукту та/або із вмістом цукрів понад 10 г на 100 г готового продукту (крім продуктів (в т. ч. снеків) які містять цукри, що містяться природно (вміст таких цукрів не обмежується) і не містять доданих цукрів та/або підсолоджувачів) та/або синтетичних барвників та ароматизаторів (крім ваніліну, етилваніліну та ванільного екстракту), підсолоджувачів, підсилювачів смаку та аромату, консервантів;
6. Продукти із вмістом частково гідрогенізованих рослинних жирів (трансжирів);
7. Непастеризоване молоко та молочні продукти, що виготовлені із непастеризованого молока;
8. Непастеризовані соки, соки до яких додано цукри і підсолоджувачі;
9. Рибні, м'ясні, плодоовочеві та інші консерви промислового виробництва, крім пастеризованих соків промислового виробництва без додавання цукрів та підсолоджувачів;

10. Газовані напої, зокрема, солодкі газовані напої та енергетичні напої;
11. Кава та кавові напої;
12. Гриби;
13. Продукція домашнього виробництва.

Джерело:

<https://znaimo.gov.ua/yakymy-normatyvnymy-aktamy-vstanovleno-pilhovi-umovy-zabezpechenia-uchniv-hariachym-kharchuvanniam-v-zakladakh-zahalnoi-serednoi-osvity>

<https://znaimo.gov.ua/yaki-katehorii-uchniv-zabezpechuiutsia-bezoplatnym-hariachym-kharchuvanniam>

<https://znaimo.gov.ua/za-yakymy-normamy-neobkhdno-orhanizuvaty-kharchuvannia-u-zakladi-z-tsilodobovym-perebuvanniam-ditei>

<https://znaimo.gov.ua/yaki-kharchovi-produkty-ye-oboviazkovymy-dlia-shchodennoho-vzhyvannia>

<https://znaimo.gov.ua/chy-mozhlyve-vykorystannia-u-shkilnomu-meniu-sosysok-kovbasy-vyshe-hoho-gatunku>

<https://znaimo.gov.ua/chy-zaboroneno-vykorystovuvaty-tsukor-sil-ta-zhyry-pid-chas-pryhotuvannia-strav-u-zakladakh-osvity>

<https://znaimo.gov.ua/chy-obov-yazkovo-khlib-yakyi-nadkhodyt-do-zakladu-osvity-povynen-but-y-v-zavodskii-upakovtsi>

<https://znaimo.gov.ua/yakym-normatyvnym-aktom-vstanovleno-perelik-produktiv-zaboronenykh-dlia-realizatsii-u-shkilnykh-bufetakh>

<https://znaimo.gov.ua/chy-mozhlyve-dodavannia-tsukru-do-hariachykh-napoiv>

<https://znaimo.gov.ua/yaki-zaminnyky-kharchovykh-produktiv-shchodennoho-vzhyvannia-dozvoleni-ta-u-yakii-kilkosti-chy-dopuskaietsia-shchodenna-zamina-moloka-v-ratsioni-zghushcheny-m-molokom>